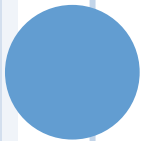

KRISTENDOM

DISPOSITION

- Varför skall vi studera Religion?
- Olika sätt att se Jesus på
- Jesusrörelsen: Från förföljd religion till tillåten religion
- Teologiska konflikter – mellan öst och väst - *Den stora schismen*
- Reformationen
- Olika inriktningar: Ortodox. Protestantism.

VARFÖR RELIGION?

- Ger förutsättningar för att förstå vår omvärld
- Internationella konflikter
- Etniska och religiösa konflikter
- Ger multikulturell kompetens
- Inrymmer religionshistoria, religionsfilosofi, religionspsykologi, religionssociologi

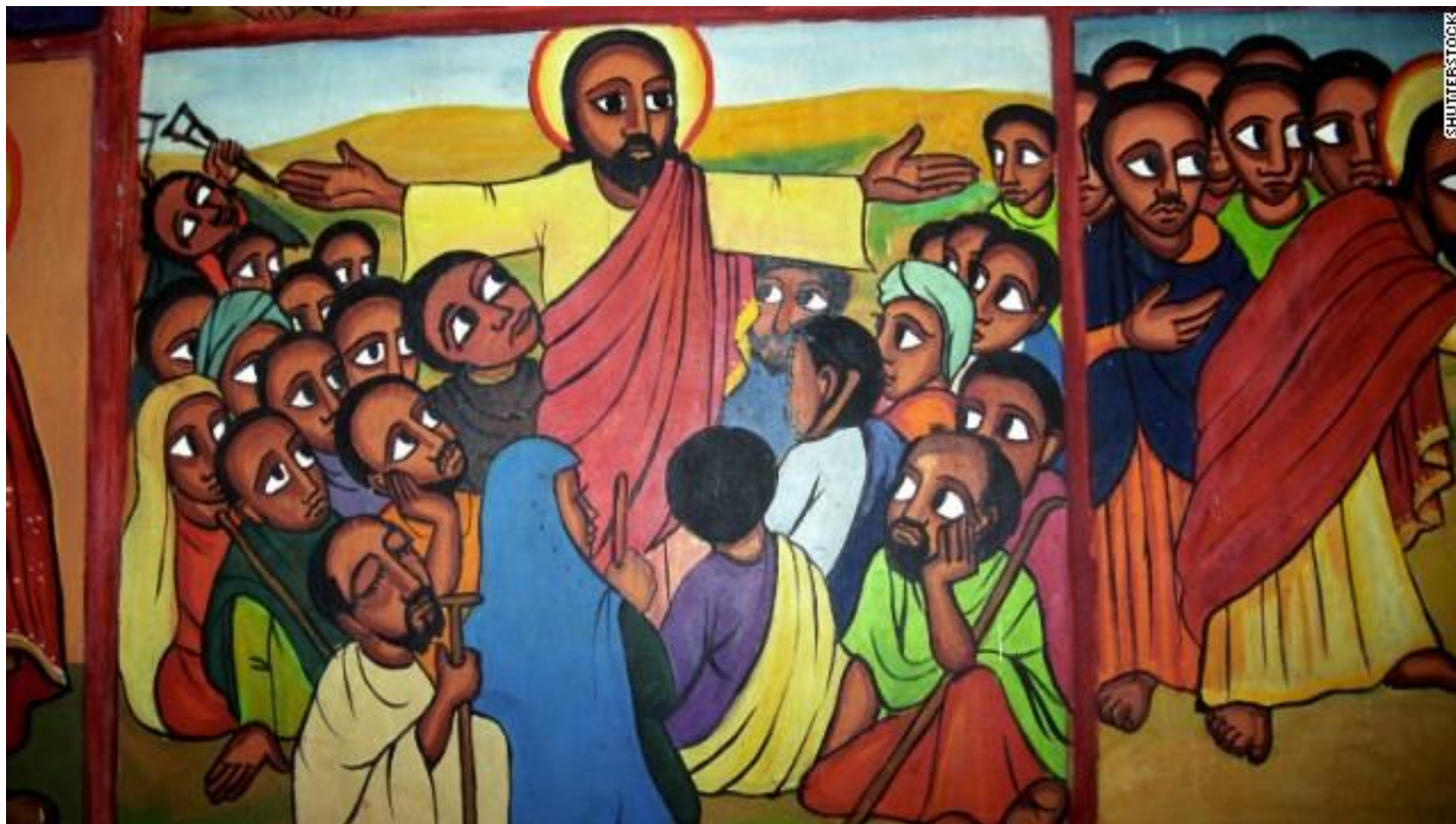

JESUS – KENYA

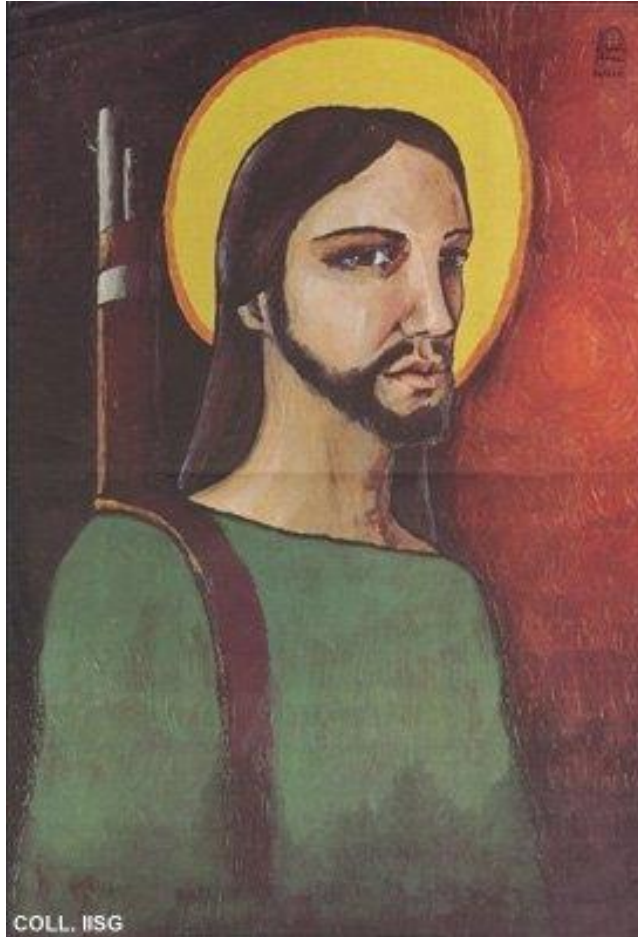
JESUS – ETIOPIEN

JESUS – CHINA

TRO INTE ATT JAG HAR KOMMIT MED FRED PÅ
JORDEN. JAG HAR INTE KOMMIT MED FRED
UTAN MED SVÄRD. MATTEUS 10:14

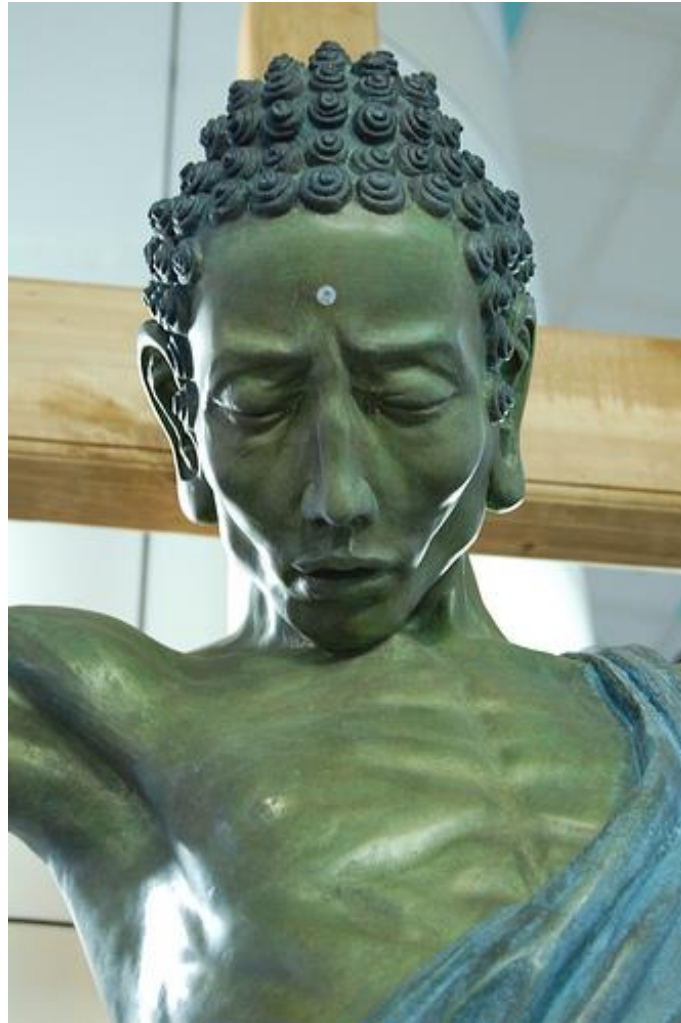

JESUS

- Du förstår religionen helt olika beroende på vart du bor.
- Jesus kan ha en koppling till din **kultur**, **etnicitet**, **historia**, **politik** men även till din **religion**.

BUDDHA

?

RELIGIONER I VÄRLDEN

Om vi räknar med att det finns 7 miljarder människor på jorden är:

cirka

2,1 miljarder kristna

1,5 miljarder muslimer

900 miljoner hinduer

370 miljoner buddhister

14 miljoner judar

850 miljoner "icke-religiösa"

OBS nominellt och ytterst osäkra siffror

JESUSRÖRELSEN

- Judisk sekt på landsbygden i Galileen.
- De kritiserar de välmående, och rika i samhället. Rika har små chanser att slippa in i Gudsrike.
- Fattiga fiskare, bönder och hantverkare som rekryteras till rörelsen. (fattig och utstött). Fattigdomen = livsstil för Jesusanhängare.

JESUSRÖRELSEN

- Hur spreds kristendomen?
 - **Kvinnor:** spelade en viktig roll i Kristendomens framväxt. Hade en avgörande roll vid fostran av nya kristna generationer.
 - Ofta nyinflyttade stadsbor i lägre medelklass

FRÅN INOMJUDISK GRUPP AV JESUSVÄNNER TILL KYRKA

- Från början en judisk grupp. Vid mitten av första århundradet blev det möjligt att vara kristen utan att först bli jude. (De kristustroende blir en egen religion).
- Under de första hundra åren efter Jesu liv pågår en intensiv missionsverksamhet. Reser runt och grundar församlingar och omvänder människor till kristendomen.

FRÅN FÖRFÖLJD TILL TILLÅTEN RELIGION I ROMARRIKET

- Fördomar?
 - de kristna plågade spädbarn i sina invigningsritual
 - - måltidsankomster kulminerade i sexuella orgier.
 - - Kristna anklagades för att bränt ner Rom

Kristendomen sågs som ett och att det gavs order om att avrätta dem och bränna ner kyrkor. Detta kallades för den stora och sista förföljelsen

FRÅN FÖRFÖLJD TILL TILLÅTEN RELIGION I ROMARRIKET

- Men kristendomen hade nu blivit stor och spridit sig. Kejsaren var god mot de kristna = tolererad religion.
- Det romerska riket byter religion efter förföljelsen. - Från att ha varit en privat organisation blir den nu en del av statsapparaten

KYRKA OCH MAKT - DEN KONSTANTINSKAERAN

- Tolererad religion år 311
- Jämställd religion år 313 (religionsfrihet: förföljelserna upphör)
- Enda tillåtna religion (390-tal kristendomen en officiell statsreligion och alla andra religioner förbjuds)

ARBETA MED INSTUDERINGSFRÅGORNA

- Gå in på digilär och arbeta med frågorna
- Läs kap 1 och kap 2. (Frågorna 1 – 28)

EN KRISTEN LÄRA VÄXER FRAM – TEOLOGISKA KONFLIKTER

- Teologisk konflikt: Kristus = Gud?
- Diskuterades i Nicaea 325 och i Konstantinopel 381 - **Var Jesus Kristus ”mindre” än Gud Fader eller var Kristus och Fadern samma person?**
- **Fadern och Sonen är samma väsen/substans** (Andra tolkningar = dödsstraff)

Kyrkomötet i Konstantinopel slog fast att kristendomen har en Gud, i tre personer (**Fader, Son och Ande**).

TEOLOGISKA KONFLIKTER

ÖST OCH VÄST 1054

- År 1054 blev det en stor brytning = Det blev en **romersk** katolsk del och en **ortodox** del.
- Filioque och betyder 'av sonen' > trosbekännelsen.
- I den ursprungliga texten står det att den heliga anden utgår från Fadern, men i väst hade ett tillägg smugit sig in, att ***Anden utgår från Fadern och Sonen.***

TEOLOGISKA KONFLIKTER

ÖST OCH VÄST 1054

- Östkyrkan anklagade västkyrkan för att ha förfalskat texten, medan man från västkyrkans sida hävdade att det omstridda citatet var ursprungligt i texten.
- Andra faktorer som gjorde kyrkorna främmande för varandra:
 - Språken
 - Gudstjänsten
 - Mentaliteten

TEOLOGISKA KONFLIKTER

ÖST OCH VÄST 1054

- År 1054 bannlyste (Väst) påven och patriarken (Öst) ömsesidigt varandra,
- Först 1965 upphävde påven patriarken och bannlysningen i högtidliga former. Den katolska och ortodoxa kyrkan närmar sig nu på olika vis varandra, men en återförening är inte sikte.
- Väst: Påven, påvestyre.
Öst: fyra patriarker, parlamentarism

REFORMATIONEN (1500)

- Reformationen var inte i första hand en strävan att skapa nya kyrkor vid sidan av det romerska kyrkan.
- Till en början var det en proteströrelse mot den romerska kyrkan. Förkämpan för reformisternas protest var **Marin Luther**.

REFORMATIONEN

- satte frågetecken vid kyrkans auktoritetssystem med koncilierna och påven
- - Ju mer dessa auktoriteter ställde upp för att försvara kyrkliga missbruk, som stred mot Bibeln, fanns mindre anledning att lita på dem.
- För Luther blev det allt klarare att han inte var skyldig att lyda mot påven och biskoparna.
- Övertygad att påven var Kristi falska ställförestädare på jorden, alltså självaste antikrist. Denna ståndpunkt gick han ut med i flera skrifter

REFORMATIONEN

- Kristendomen skulle inte vara prästernas sak, utan den enskilde troende
- Präster och munkar var inte heligare än folket, utan det var snarare tvärtom.
- Martin Luther utgjorde kristendomsförståelsen och hans religiositet till något nytt och modernt i förhållande till medeltiden.

REFORMATIONEN

- Reformationen sprider sig som en löpeld genom Europa och ger upphov till en brytning med katolska kyrkan. En ny riktning i kyrkan skapas:
Protestantismen

PROTESTANSIMEN

○ Calvinister och Lutheraner

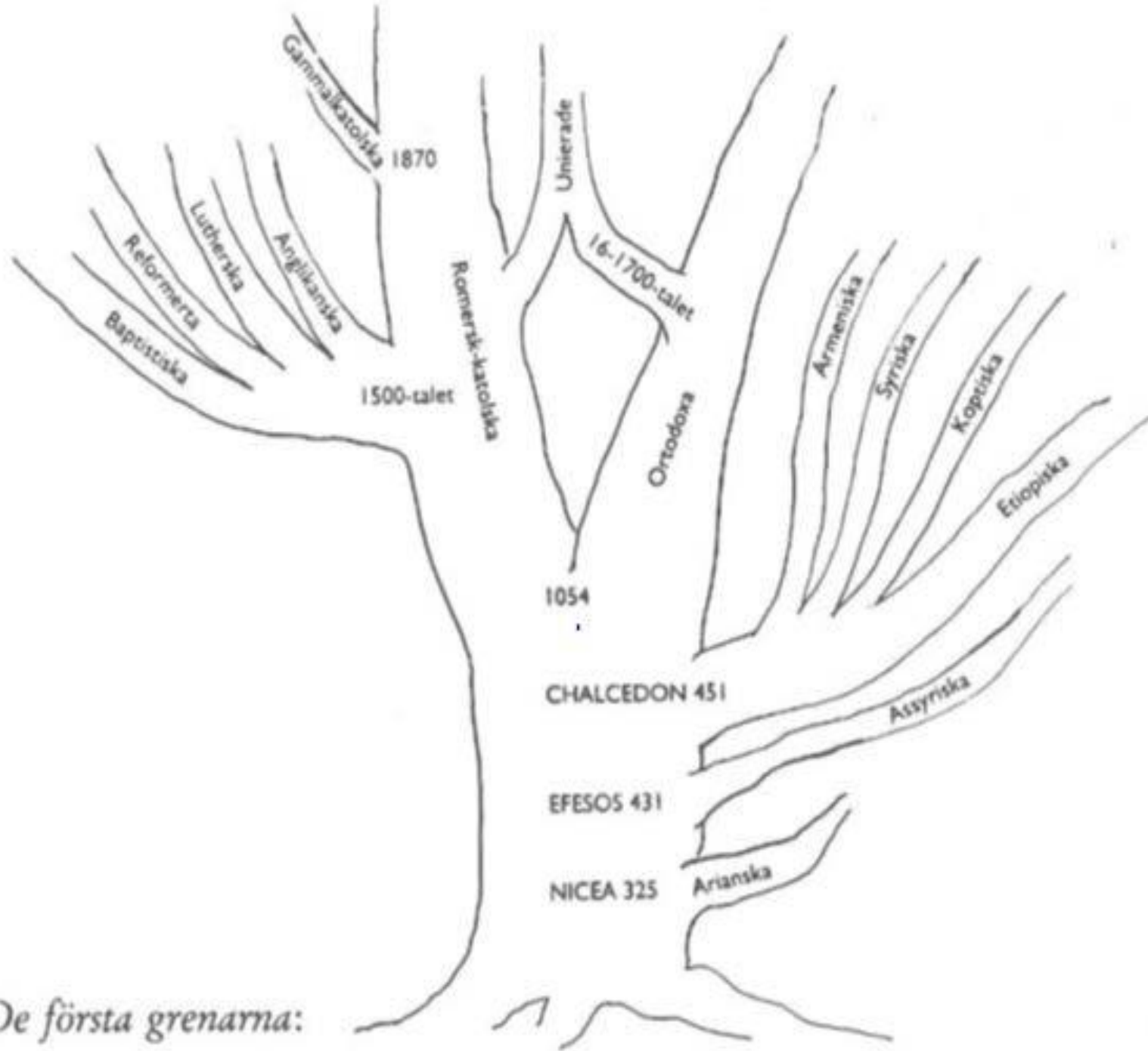
Lika

- Påvens och kyrkans auktoriteter över de kristna
- Sola Scriptura skulle vara norm
- gudstjänsten var enkel med bön i centrum

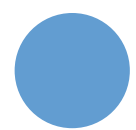
Olika

- Calvinistiska kyrkorummet var oftast ren från all bildkonst.

De första grenarna:

VAD ÄR GUDTJÄNST?

- Gudstjänsten firas i ett fysiskt rum
- Arkitektur, inredning och inventarier skapar ett teologiskt rum

GUDSTJÄNSTENS STRUKTUR

- Samling
- Textläsningar
- Predikan
- Bön

GUDSTJÄNSTEN SER OLIKA UT BEROENDE VART MAN ÄR

- Rysk ortodox -

[https://www.youtube.com/watch?v=KUleiLxUb9k
&feature=related](https://www.youtube.com/watch?v=KUleiLxUb9k&feature=related)

- Koptisk ortodox -

[https://www.youtube.com/watch?v=tNmoA5W43h
8](https://www.youtube.com/watch?v=tNmoA5W43h8)

ROMERSK KATOLSK

- <https://www.youtube.com/watch?v=RqGsnEoK-tE18>

SVENSKA KYRKANS GUDSTJÄNST

- <http://www.youtube.com/watch?v=IlnbkUyvHYY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=k0xUZ2vAzt4>

OLIKA INRIKTNINGAR

ORTODOXA KYRKOR

- Bilder/Ikoner har en framträdande plats (Jesus)
- Har Patriarker (Håller inte med om påvens roll)
- Avvisar *filioque* som tillkom inom den västliga kyrkan under medeltiden och som innebär att Anden också utgår från Sonen.

ROMERSK KATOLSKA KYRKAN

- Biskop – kyrkans ledare (Påven).
- Ser sig som den enda sanna kyrkan. ”Allmän”
- Erkänner andra kyrkor (ursprungliga).
- Nattvarden är mycket central

VAD ÄR KYRKA

- Vilka bilder har vi av ordet Kyrka?

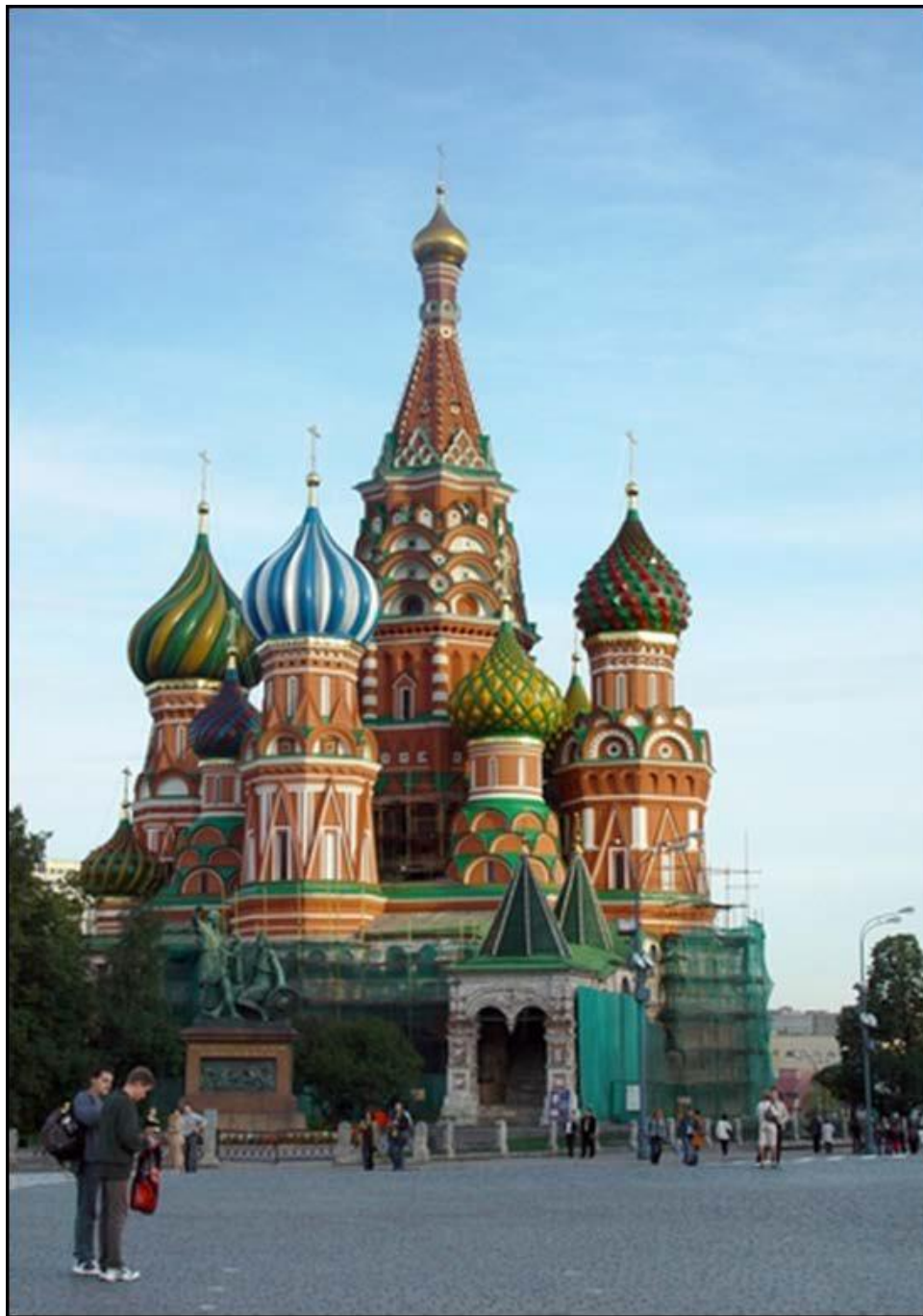

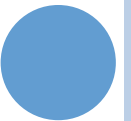

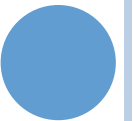

VILEN BILD HAR DU AV KYRKAN

?

KYRKAN KAN DEFINIERAS PÅ OLIKA SÄTT

- Kyrkobyggnaden
- En grupp människor i gemenskap (församling)
- Det geografiska området
- Prästen/pastorn, biskop etc.
- Att studera kyrka är att studera den kristna trons utövande

KYRKANS URSPRUNG

- ”Kyrkan” finns innan evangelierna
- Vi vet väldigt lite om den tidigaste kyrkan –
- Det finns ingen enhetlig– inte en bild av kyrkan utan flera

VIKTIGA BEGREPP

- **Ekklesia** – församling/kyrka
- **Ecklesiologi** – läran om kyrkan eller det teologiska studiet av den kristna gemenskapen/församlingen/kyrkan
 - > Hur beskriver kyrkorna själva vilka de är?
 - > Vad säger det de gör om vilka de är?

VIKTIGA BEGREPP

- **Liturgi** - Det gemensamma agerandet i gudstjänsten.
- **Inkarnation** –Förkroppsligande. Guds människoblivande. Det gudomliga och andliga blir mänskligt och kroppsligt.
- **Katolsk** –Allmän.

VIKTIGA BEGREPP

- **Kristologi** – teologiska föreställningar om Kristus.
- **Pneumatologi** – *Pneuma* (ande) Teologiska föreställningar om den Helige Anden

KYRKAN OCH VÄRLDEN

(UTIFRÅN ETT EUROPISKT PERSPEKTIV)

- Kyrkan som ”en flykting” i samhället - *den första tiden.*
- Kyrkan som upprätthållare av samhällets grundläggande ordning – *medeltiden*
- Kyrkan som nationen – *från reformationen*
- Kyrkan som rörelsen – *moderniteten*
- Kyrkan som...- *idag ?*

